

lat. *Schedula*) 1) Papperslapp, hvarpå något är skrivet eller tryckt, innehållande tillkännagivelse, betyg, hänvisning, anvisning o. s. v., såsom: Anslags-, Emottagnings-, Hyrsedel, m. m. — 2) *Se Bankosedel, Skuldsedel.*

SEDELAG, m. 2. 1) Den evigt och allmänt gällande lag, som föreskrifer, huru alla människor alltid böra vara till sitt inre beskaffade, och hvad de i det yttre böra göra eller icke göra. — 2) *Se Sederegel.*

SEDELBANK, sêd'lbånngk, m. 3. Så beskaffad bank, som utger anvisningar på sin kassa (sedlar), med förbindelse af inlösen i klingande mynt, vid deras presentering.

SEDELHAFVARE, m. 3. Den, som innehar en sedel. Säges isynn. om vaxlar och bankosedlar.

SEDELIG, m. fl., *se Sedlig, &c.*

SEDELMYNT, n. sing. *Se Pappersmynt.*

SEDELSTOCK, m. 2. Beloppet af en banks utlöpande sedlar eller anvisningar.

SEDELÄRA, f. 1. 1) Läran om människans pligter. — *Syn.* Dygdelära. — 2) Lärobok deruti. [Sedo —.]

SEDELÄRANDE, a. 1. Som lärar, bibringar goda seder. *S. berättelser.* [Sedo —.]

SEDELÄRARE, m. 3. En, som undervisar andra i hvad som tillhör goda seder. [Sedo —.]

SEDELÖS, a. 2. Utan goda seder, utan sedliga grundsatser. — Skrifves äfv. *Sedeslös.*

SEDELÖSHET, f. 3. Brist på goda seder, dåliga seder. — Äfv. *Sedeslöshet.*

SEDELÖST, adv. Utan seder, med förderfvade seder. *Lefva s.* — Äfv. *Sedeslöst.*

SEDEMÄLNING, f. 2. Skildring af enskilt, ett lands eller ett tidevarfs seder.

SEDENTÄR, sedänntär, a. 2. (lat. *Sedentarius*) Stillasittande.

SEDEPOLIS, ---i's, f. 3. Statens omedelbara vård om den inom nationen bildade sedliga ordningen.

SEDEPREDIKANT, -- prädikant, m. 3. En, som bestämdt håller bestraffande tal om tidens förderf eller enskilt dåliga seder.

SEDEREGEL, f. 1. pl. — *reglor.* Regel för fria handlingar, härledd ur begreppet om människans högsta ändamål. Regel för sedligt goda handlingar.

SEDERMERA, adv. Efter den tiden, efter den händelsen. — *Syn.* Sedan, Derefter, Sedan dess, Allt sedan.

SEDES, -és, m. 3. (af lat. *Sedecim*, sexton) 1) Bokformat, då arket är viket i sexton blad. — 2) Bok i sådant format. — *Ss.* *S-band, -format.*

SEDESAM, a. 2. *Se Sedig.* Brukas mest om fruntimmer. — *Sedesamhet*, f. 3. — *Sedesamt*, adv.

SEDESPRÅK, n. 3. Kort sats (sentens), som innehåller en god lärdom för människans yttre förhållande.

SEDIG, a. 2. Som har goda, milda, stilla, fogliga seder. *S. häst*, lätt att styra, utan oarter. — *Syn.* *Se Anständig.*

SEDIGHET, f. 3. Goda, milda, stilla, fogliga seder. — *Syn.* *Se Anständighet.*

SEDIGT, adv. På ett sedigt sätt.

SEDIMENT, -- mänt, n. 3. (lat. *Sedimentum*) *Se Fällning*, 2, b, 3 o. 4.

SEDITION, - - tschón, f. 3. (lat. *Seditio*) Uppror.

SEDITIÖS, -- tschös, a. 2. Upprorisk.

SEDLIG, a. 2. 1) Som har afseende på sederna. *S-a lärdomar. S-a dygder*, grundade endast på förnuftets ljus. — 2) Som har goda seder. *En s. människa.* — 3) Som röjer, uttrycker, härrör af goda seder. *S-t uppförande.* — *Syn.* Moralisk.

SEDLIGHET, f. 3. Ett af förstånd, godhet och rättvisa styrkt, med dem bestämdt öfverensstämmande tänke- och handlingsätt. — *Syn.* Moralitet.

SEDLIGT, adv. 1) I öfverensstämmelse med sedlighetens bud. *Lefva s.* — 2) I sedligt afseende. *S. förderfvad.*

SEDNARE, a. o. adv. kompar. (af *Sedan*) *I s. delen. På s. tider. Den förré och den s.* — *Adv.* kompar. *S. på dagen*, längre fram på dagen. *Förr eller s.*

SEDNAST, a. o. adv. superl. (af *Sedan*) *Se Sist. S. i går.*

SEDOLÄRA, m. fl., *se Sedelära, &c.*

SEDUKTION, seductschón, f. 3. (lat. *Seductio*) Förförelse; lockelse.

SEDEVANA ell. SEDVÄNJA, f. 1. 1) Allmänt antagen vana, som iakttages i samhälls- och umgängslifvet. — *Syn.* Plågsed, Sed, Bruk. — 2) *Se Vana.*

SEDEVANLIG, a. 2. Som iakttages såsom sedvana. *En s. fest.* — *Sedvanligt*, adv.

SEFIRGARN, sefirgárn, n. 3. En sort garn, som användes till tapiserisöm.

SEFYR, -yr, m. 3. (gr. *Zephyros*) Vestanvind.

SEG, a. 2. 1) (fys.) Så kallas de fasta kroppar, som kunna sträckas, utan att brista, eller hvilkas delar märkligen kunna flyttas, utan att förlora sitt sammanhang med det hela. *S-t jern.* — 2) Som icke lätteligen kan sönderslitas, svår att tugga sönder. *S-t kött.* — 3) Som håller länge. *S-t tyg.* — 4) Säges äfv. om vätskor, som låta utdraga sig i trådar. *En s. vätska. Kokadt lim är s-t.* — 5) (fig.) a) Envis, ihärdig, som ej lätt ger med sig. — b) Tråkig, långträdig.

SEGEL, n. 3. 1) Hvarje förening af flera på längden sammansydda segelduksremsor, som, utspänd för vinden, begagnas att fortskaffa ett fartyg genom vattnet. *Se f. ö. Rå-, Stag-, Lä-, Gaffel-, Sprisegel*, m. fl. *Hissa, fälla, refva s. Stryka s.* (se *Stryka*). *Gå för fulla s.*, med full vind i seglen. *Gå med små s.*, endast med de små seglen tillsammans. *Sätta till alla s.*, hissa, utspänna alla ett fartygs segel för vinden. *Gå till s-s.* hissa segel och börja seglingen. *Under s.*, med hissade segel, under segling, seglande. *Dra in s.*, intaga dem; (fig.) inskränka sin stat, sina utgifter, lefva mindre stort; minska sina fordringar, anspråk; gifva med sig; vara mindre stolt. — 2) (fig.) Skepp, fartyg. *En flotta af 50 s.* — 3) (bot.) Öfversta kronbladet på en ärtblomma.

SEGELAREA, sêg'-årea, f. 3. pl. — *areer.* Summan af alla de ytor, som fartygets segel utgöra.

SEGELBAR, a. 2. 1) Som af seglande fartyg kan befaras. *S. flod.* — 2) I stånd att hålla sjön. *S-t fartyg.*

SEGELBÅT, m. 2. Båt med segel.

SEGELDUK, m. sing. Grof, tät, oblekt väfnad af hampa eller af hampa och lin tillsammans.

SEGELDUKSNÅL, f. 2. Ett slags nål, som begagnas af segelsömmare.

SEGELFART, m. 3. *Se Sjöfart.*